

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ**

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра історії України і методики викладання історії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК2. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітні програми «Економіка\Економічна кібернетика»

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні
кафедри
історії України і методики
викладання історії
Протокол № 2 від 1 вересня
2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія України
Викладач (-і)	Дрогомирецька Людмила Романівна
Контактний телефон викладача	0501084688
Е-mail викладача	liudmyla.drogomyretska@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок 15.00-17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Історія України» є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми. Предмет передбачає поглиблення та систематизацію знань студентів про зміст, характер та закономірності державотворчих, політичних, соціально-економічних та культурних процесів, що відбувалися в Україні з 1985 до 2023 р. Вивчення дисципліни сприяє процесу формування у студентів умінь аналізувати й узагальнювати історичні події та явища, визначити їх суть, причинно-наслідкові зв'язки між ними, виділяти основне, об'єктивне і суб'єктивне, самостійно оцінювати і інтерпретувати історичний процес, робити правильні висновки з метою успішної розбудови української державності. У результаті опанування курсу «Історія України» в студентів повинні сформуватися чіткі світоглядні позиції, ціннісні орієнтири, почуття патріотизму, розуміння геополітичних інтересів України. Метою викладання навчальної дисципліни «Історія України» є підготувати майбутніх спеціалістів до самостійного аналізу проблем сучасної історії України, сформувати у студентів чітку громадянську позицію.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань студентів про особливості політичного, економічного, культурного розвитку українського суспільства у 1985 – 2023 рр. в контексті світової історії та практики державотворення в сучасній українській державі; формування умінь критично аналізувати отриману з різних джерел інформацію, самостійно трактувати її, застосовувати набуті знання з історії для орієнтації в громадсько-політичному житті та оцінки суспільних явищ і подій; виховання у студентської молоді патріотизму, національної й громадської свідомості, формування толерантного, неупередженого ставлення до інших народів, утвердження ідеалів гуманізму.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> • надати студентам знання з сучасної історії України відповідно до рівня та вимог вищої школи, зосередившись на найбільш актуальних проблемах політичного, соціально-економічного, культурного та релігійного життя українського суспільства впродовж зазначених хронологічних меж; • акцентувати увагу студентів на актуальних, дискусійних і гострих питаннях і проблемах сучасної вітчизняної історії; • окреслити зовнішньополітичні орієнтири України в сучасному світі; • сформувати у студентів розуміння особливостей розвитку України та стратегії боротьби нашої держави проти російського агресора у роки війни (2014 – 2023р.). • спонукати до оволодіння навичками комплексної роботи з різними типами історичних джерел та історичних праць, пошуку і систематизації інформації як основи вирішення дослідницьких завдань; • сприяти формуванню історичного мислення, вміння виявляти історичну обумовленість подій і явищ; 	

- навчити студентів критично аналізувати отриману інформацію, визначати власну позицію щодо місця і ролі України у всесвітньо-історичному процесі;
- спираючись на загальнолюдські цінності допомогти студентам сформувати власні переконання, здобути навички і вміння, соціально-гуманітарні компетенції необхідні для практичної професійної діяльності.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в економічній сфері, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки.

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Програмні результати навчання:

ПР01. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.

ПР02. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

ПР15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПР23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	16 год.
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14 год.
самостійна робота	60 год.

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	051 Економіка	I	Н

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до вивчення курсу. Україна на шляху до незалежності (1985—1991)	2		6

Тема 2. Проголошення незалежної держави України. Україна у перші роки незалежності (1991-1994 рр.).	2	2	6
Тема 3. Політичне й соціально-економічне становище в Україні у 1994 – 2005 рр.	2	2	6
Тема 4. Помаранчева революція 2004 р.: причини, хід та наслідки. Україна в період президентства В.Ющенко.	2	2	6
Тема 5. Україна в період президенства В.Януковича: втрата українських перспектив. Революція Гідності та свободи 2013 – 2014 рр.	2	2	6
Тема 6. Початок збройної агресії Росії проти України. Російська окупація Криму і початок агресії на Донбасі у 2014-2019 рр. Президентство П.Порошенка.	2	2	8
Тема 7. Україна в умовах російсько – української війни (2014 – 2023 рр.): боротьба України на незалежність.	2	2	8
Тема 8. Суспільно-політичне і соціально-економічне становище України в умовах війни з росією.	2	2	6
Тема 9. Релігійне життя. Культура, освіта, наука			8
Загалом:	16	14	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>Відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf та Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf знання студентів оцінюються як з теоретичної, так і з практичної підготовки.</p> <p>Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за всі види контролю знань.</p> <p>Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усні відповіді на семінарських заняттях і тестування за темами семінарських занять – 40 балів (дві оцінки на семінарських заняттях і тестування за темами усіх семінарських занять); 2) індивідуальна робота : підготовка та захист реферату з обраної теми – 10 балів; 3) виконання контрольних (тестових) робіт – 40 балів. 4) виконання підсумкової контрольної (тестової) роботи - 10 балів. <p>Шкала оцінювання:</p> <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>Оцінка В балах</th> <th>Оцінка З аіспит</th> <th>Оцінка в національній шкалі</th> <th>Оцінка за шкалою ECTS</th> <th>Оцінка за залік</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>90-100</td> <td>відмінно</td> <td>5</td> <td>A</td> <td rowspan="5" style="text-align: center;">зараховано</td> </tr> <tr> <td>80-89</td> <td>добре</td> <td>4</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>70-79</td> <td></td> <td></td> <td>C</td> </tr> <tr> <td>60-69</td> <td>задовільно</td> <td>3</td> <td>D</td> </tr> <tr> <td>50-59</td> <td>о</td> <td></td> <td>E</td> </tr> </tbody> </table>	Оцінка В балах	Оцінка З аіспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік	90-100	відмінно	5	A	зараховано	80-89	добре	4	B	70-79			C	60-69	задовільно	3	D	50-59	о		E
Оцінка В балах	Оцінка З аіспит	Оцінка в національній шкалі	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за залік																							
90-100	відмінно	5	A	зараховано																							
80-89	добре	4	B																								
70-79			C																								
60-69	задовільно	3	D																								
50-59	о		E																								

		26-49	незадовільно (з можливістю повторного складання)	
		1-25	незадовільно	
Вимоги до письмових робіт	Проводяться у тестовому режимі в системі дистанційного навчання Університету https://d-learn.pnu.edu.ua . Оцінюються за 100-бальною шкалою. Тестування проводяться по всіх темах курсу.			
Семінарські заняття	<p>Оцінювання знань на семінарських заняттях здійснюється за п'ятибальною шкалою. Передбачається обговорення проблемних питань на задану тематику, участь в дискусії, виступи (презентації) за темами індивідуальних завдань.</p> <p>На семінарському занятті діє такий принцип оцінювання:</p> <p>«5» балів («відмінно») – здобувач освіти міцно засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно знає зміст навчальної дисципліни, основні положення наукових історичних джерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і буде відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;</p> <p>«4» бали («добре») – здобувач освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з історичних джерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного матеріалу;</p> <p>«3» бали («задовільно») – здобувач освіти в основному опанував теоретичними знаннями навчальної дисципліни, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю;</p> <p>«2» бали («незадовільно») – здобувач освіти не опанував навчальний матеріал дисципліни, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутні наукове мислення, практичні навички не сформовані.</p>			
Вимоги до індивідуального завдання (реферату)	<p>Обсяг роботи – від 10 до 15 сторінок, не враховуючи списку літератури. Структурно робота повинна ділитися на 5 – 6 одиниць: власне змісту, вступної частини (вступу), 3-4 пропорційних розділів, висновків, списку використаної літератури, додатків. Максимальна оцінка за індивідуальну роботу – 10 балів.</p> <p>Оцінка 9-10 балів ставиться за роботу, в якій проблема, що в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; робота носить самостійний творчий характер, список використаної літератури відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.</p> <p>Оцінка 7-8 балів ставиться за роботу, в якій тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує не більше 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.</p> <p>Оцінка 5-6 балів ставиться, коли обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається</p>			

	<p>поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.</p> <p>Оцінка від 1 до 5 балів ставиться, якщо тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Виконання всіх форм роботи, відсутність негативних оцінок, невідпрацьованих пропущених занять. Студент(-ка), який в установленій термін не виконав усіх форм роботи і (або) отримав менше 30% за поточний контроль направляє на талон № 2. До того часу, він (вона) має виконати/допрацювати всі форми роботи. Отримані «незадовільні» оцінки відпрацьовуються в обов'язковому порядку, але враховуються і входять у загальну систему оцінювання знань. Зарахування пропущених занять без поважних причин відбувається впродовж наступних двох тижнів після пропущеного заняття за допомогою методів усного опитування чи тестування.</p>
Підсумковий контроль	<p>Форма контролю – залік; Форма здачі – письмова.</p> <p>Підсумковий контроль рівня знань та успішності студентів денної форми навчання передбачає виставлення підсумкової залікової оцінки (максимальна оцінка – 100 балів). При поточному контролі оцінюються: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях, активність при обговоренні питань, самостійне опрацювання тем, виконання індивідуальних завдань, контрольних (тестових) робіт.</p> <p>Підсумкова залікова оцінка студентам денної форми навчання виставляється в кінці семестру за результатами роботи на практичних заняттях, обговорення дискусійних питань, виконання індивідуальних проектів та контрольних (тестових) завдань.</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p>Письмові роботи проводяться у формі тестування в електронній дистанційній системі https://d-learn.pnu.edu.ua</p> <p>Академічна доброчесність: Навчальний процес побудований на основі дотримання принципів академічної доброчесності, прозорості та законності роботи. Як викладач, так і студент (-ка), повинні дотримуватися Положення про запобігання академічному плагіату http://surl.li/dztjtc, Положення про запобігання академічного плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти http://surl.li/evnhu, Кодексу честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника http://surl.li/eonvn.</p> <p>У випадку запозичених робіт, відсутності посилань на використані джерела, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування) викладач виставляє негативну оцінку та пропонує студенту повторно виконати необхідний вид роботи.</p> <p>Відвідування занять обов'язкове. У випадку пропуску відпрацьовується тема пропущеного заняття у визначені час та спосіб (усна співбесіда, тестування).</p> <p>Неформальна освіта: Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf</p>	
8. Рекомендована література	

1. Березовець Т. Анексія: Острів Крим. Хроніки «гібридної війни». Брайт-Букс, 2015. 576 с.
2. Верменич Я. В. Феномен пограниччя: Крим і Донбас в долі України / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України, Відділ історичної регіоналістики. Київ: Інститут історії України, 2018. 369 с.
3. Віднянський С., Мартинов А. Російсько-українська війна та міжнародне співтовариство / відп.ред. В. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 264 с. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=elib_all&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=ID=&S21COLORTERMS=0&S21STR=0017516
4. Винницький, М. І. Український Майдан, російська війна. Хроніка та аналіз Революції Гідності / М. І. Винницький; пер. Р. Клочко. Львів : Вид-во Старого Лева, 2021. 560 с.
5. Гальчинський, А. С. Помаранчева революція і нова влада. Київ : Либідь, 2005. 368 с.
6. Гай-Нижник П. Росія проти України (1990–2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. Київ: Леся, 2017. 332 с.
7. Головка В. «Владу створюють...». Політична біографія Леоніда Кучми / Відп. ред. В. Смолій. НАН України Інст-т історії України. Київ: Інститут історії України, 2018. 242 с.
8. Головка В. Українські фінансово-промислові групи в модернізаційних процесах 1991–2009 рр. / Відп. ред. С. В. Кульчицький. НАН України. Інститут історії України – К. : Інститут історії України, 2012. 416 с. / Джерело доступу: <http://history.org.ua/LiberUA/978-966-02-6614-8/978-966-02-6614-8.pdf>
9. Громенко, С. В. 250 років фальші: російські міфи історії Криму: справжня історія / С. В. Громенко. Харків : Фоліо, 2019. 255 с.
10. Даниленко В. М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інст-т історії України, 2018. 278 с.
11. Зовнішня політика України в умовах глобалізації. Анотована хроніка міжнародних відносин (1991 - 2003). Київ: Генеза, 2004. 616 с.
12. Енциклопедія історії України. Том: УКРАЇНА - УКРАЇНЦІ / Відп. ред. В. Смолій, авт.: Володимир В'ятрович, Кирило Галушка, Тарас Чухліб та ін. Київ, 2019. 1112 с.
13. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О.М.Бут, М.І.Бушин, Ю.І.Вовк та ін.]; за заг. ред. М.І. Бушина, О.І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси: ЧДТУ, 2016. 644с.
14. Історія політичної думки : підручник для студентів вищих навчальних закладів / [Т. В. Андрущенко [та ін.] ; за загальною редакцією Н. М. Хоми. Львів : Новий Світ-2000, 2021. 999 с.
15. Історія України : Хрестоматія / Упоряд. В.М. Литвин. Київ : Наукова думка, 2013. 1056 с
16. Кондратюк К. Новітня історія України (1945–2020 роки) : навч. посібник / Костянтин Кондратюк, Володимир Качмар. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 212 с. URL: https://clio.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/02/1603042997135_Verstka_Kachmar.pdf
17. Кульчицький С., Міщенко М. Україна на порозі об'єднаної Європи. Київ, 2018. 232 с.
18. Лазарович М.В. Історія України: навчальний посібник. 3-тє вид., стер. К.: Знання, 2013. 685 с.
19. Лещенко, С. А. Діагноз владі Віктора Януковича. Межигірський синдром / С. А. Лещенко. – 2-ге вид., допов. Київ : Брайт Стар Паблішинг, 2015. 279 с.
20. Літопис Революції Гідності / М. Вітер. Львів : Піраміда, 2017. 296 с.
21. Мартинов А. Ю. Розвиток відносин України і Європейського Союзу (1994–2023) / НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 88 с.
22. Падалка С. С. Приватизація в Україні: перші підсумки та уроки (1991-2009) / НАН України. Інститут історії України; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 362 с. <http://www.history.org.ua/?litera&id=4675&navStart=59>
23. Палій О. Історія України. Від княжої доби до Революції гідності. 3-тє вид. Київ: К.І.С.,

2017. 596 с. URL: http://shron1.chtyvo.org.ua/Palii_Oleksandr/Istoriia_Ukrainy.pdf
24. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності / Пер. з англ. Р. Клочко. Харків, 2016. 496 с.
25. Снайдер, Т. Українська історія, російська політика, європейське майбутнє / Т. Снайдер. Київ : Дух і Літера, 2014. 232 с.
26. Якубова Л. Російсько-українські "історичні війни": введення в дискурс ненависті і знищення. Аналітична записка / Відп. ред. В. А. Смолій. НАН України. Інститут історії України. Київ: Інститут історії України, 2023. 68 с.

Викладач : **Дрогомирецька Людмила Романівна**,
кандидат історичних наук,
доцент кафедри історії України і методики викладання історії.